

5. Витрук Н.В. Конституционное правосудие. Судебное конституционное право и процесс: [учебное пособие для вузов] / Н.В. Витрук. – М.: Закон и право, ЮНИТИ, 1998. – 383 с.
6. Москвич Л.М. Організаційно-правові проблеми статусу суддів : дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.10 / Москвич Лідія Миколаївна. – Х., 2003. – 244 с.
7. Бабій Б.М. Юридичний словник / Бабій Б.М., Корецький В.М., Цветкова В.В. – К.: Головна редакція УРЕ, 1974. – 846 с.
8. Теория государства и права: курс лекцій / [Байтин М.И., Григорьев Ф.А., Матузов Н.И. и др.]; под ред. Н.И. Матузова и А.В. Малько. – М.: Юрист, 1997. – 672 с.
9. Марченко М. Н. Теория государства и права: [учебник] / Марченко М.Н. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ТК Вебли, Изд-во Проспект, 2003. – 640 с.
10. Колпаков В.К. Адміністративне право України: підручник / Колпаков В.К., Кузьменко О.В. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 544 с.
11. Адміністративне право України: підручник / [Бандурка О.М., Бугайчук К.Л., Гуменюк В.А. та ін.] / за заг. ред. О.М. Бандурки. – Х.: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2004. – 480 с.
12. Бояринцева М.А. Адміністративно-правовий статус громадян: до питання про склад елементів / М.А. Бояринцева // Право України. – 2002. – №8. – С. 21-25.
13. Бойко И.В. Административно-правовой статус граждан в Украине / И.В. Бойко // Проблемы законности. – 1998. – Выпуск 34. – С. 94-98.
14. Шестаков С.В. Адміністративно-правовий статус працівника міліції: дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.07 / Шестаков Сергій Володимирович. – Х., 2003. – 205 с.
15. Макаренко Н.В. Административное право в определениях и схемах : учебное пособие / Макаренко Н.В., Черенков Е.А. – М.: Юрист, 2000. – 179 с.
16. Армаш Н.О. Адміністративно-правовий статус керівників органів виконавчої влади: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Державне управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Н.О. Армаш. – К., 2005. – 18 с.
17. Мозоль В.В. Адміністративно-правовий статус посадової особи податкової міліції (організаційно-правові аспекти): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / В. В. Мозоль. – Ірпінь. – 2006. – 21 с.
18. Бояринцева М.А. Адміністративно-правовий статус громадянина України: дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.07/ Бояринцева Марина Анатоліївна. – К., 2005. – 213 с.

УДК 347.922:342.92 (477)

АДМІНІСТРАТИВНО-ЮРИСДИКЦІЙНІ ПРОВАДЖЕННЯ ЯК СФЕРА ОБ'ЄКТИВІЗАЦІЇ УЧАСТІ ПРОКУРОРА

Шемякін О.В., здобувач

Запорізький національний університет

Стаття присвячена визначенню поняття та змісту адміністративно-юрисдикційних проваджень як сфери об'єктивізації участі прокурора.

Ключові слова: адміністративний процес, адміністративне провадження, адміністративно-юрисдикційне провадження, юридичний процес, юридична процедура.

Шемякин А.В. АДМИНИСТРАТИВНО-ЮРИСДИКЦИОННЫЕ ПРОИЗВОДСТВА КАК СФЕРА ОБЪЕКТИВИЗАЦИИ УЧАСТИЯ ПРОКУРОРА / Запорожский национальный университет, Украина
Статья посвящена определению понятия и содержания административно-юрисдикционных производств как сферы объективизации участия прокурора.

Ключевые слова: административный процесс, административное производство, административно-юрисдикционное производство, юридический процесс, юридическая процедура.

Shemyakin A.V. ADMINISTRATIVE-JURISDICTION PRODUCTIONS AS SPHERE OF OBJECT OF PARTICIPATION OF PUBLIC PROSECUTOR / Zaporizhzhya national university, Ukraine

The article is devoted determination of concept and maintenance of administrative-jurisdiction productions as spheres of object participation of public prosecutor.

Key words: administrative process, administrative production, administrative-jurisdiction production, legal process, legal procedure.

Розпочинаючи дослідження нормативних, доктринальних та практичних аспектів участі прокурора в адміністративно-юрисдикційних провадженнях, варто приділити увагу визначенню поняття і правової сутності власне адміністративно-юрисдикційних проваджень як сфери об'єктивізації участі прокурора.

Так, на думку В. Колпакова, адміністративне провадження виступає первинним компонентом структури адміністративного процесу [1, 369]. Адміністративний процес же, у свою чергу, належить до одного з найбільш дискусійних питань науки адміністративного права, оскільки тривалий час він не визнавався як правове явище взагалі, тому достатня увага йому не приділялася. Починаючи приблизно з 1960 року, відбуваються перші спроби аналізу поняття, змісту, структури адміністративного процесу. Початок доктринальних досліджень з питань адміністративного процесу ознаменувався поєднанням двох поглядів на його сутність: „вузького” – як розгляду справ про адміністративні правопорушення та застосування заходів адміністративного примусу (серед засновників такого розуміння можна назвати Н. Саліщеву, А. Ключніченка та інших) і „широкого” – як охоплення управлінської діяльності з реалізації матеріальних норм адміністративного права (С. Студенікін, О. Луньов, О. Якуба, Г. Петров, А. Коренєв, Б. Сорокін, Д. Бахрах, Р. Павловський та інші). Така дещо „подвійна” тенденція існувала досить тривалий час. Згодом виділився третій підхід, умовно названий „судочинським”, який походить від розуміння адміністративного процесу виключно як форми правосуддя (прихильниками такого підходу є Т. Коломоець, О. Кузьменко, С. Ківалов та інші).

На фоні таких дещо „архаїчних” досліджень досить „свіжим” виглядає погляд С. Стеценка, який розкриває адміністративний процес як врегульовану нормами адміністративно-процесуального права діяльність органів публічної адміністрації та деяких інших владних суб'єктів, спрямовану на розгляд та вирішення адміністративних справ та відносить до його структури три складові:

- 1) адміністративно-судовий процес, у межах якого здійснюється розгляд публічно-правових спорів в адміністративних судах;
 - 2) адміністративно-управлінський процес, у межах якого здійснюється виконавчо-розпорядча діяльність органів публічної адміністрації;
 - 3) адміністративно-юрисдикційний процес, у межах якого здійснюється розгляд справ про адміністративні правопорушення та застосування заходів адміністративного примусу [2, 44].
- Не можна не погодитись із подібним розумінням адміністративного процесу та його структури, адже воно якнайповніше відображає сучасний стан і науки, і практичних надбань.

Певну плутанину в можливість наукових розробок вносить неоднозначність ключових понять і їх співвідношення. Слід також констатувати, що в даний час, відсутня достатньо струнка теорія, що дозволяє логічно визначити такі ключові дефініції, як „юридичний процес”, „юридична процедура”, „юридичне провадження”. Зазвичай розглядають юридичний процес як діяльність, що є сукупністю певних юридичних дій [3, 140]. Цікавою є думка Ю. Мельникова, який вказує, що, оскільки „процес” і „процедура” за своєю сутністю обидва поняття юридичні, які визначають порядок діяльності із застосування норм матеріального права, тоді „процес” практично рівнозначний „процедурі”, яка не є якісно іншим явищем. Важливе не ізольоване поняття „процесу” та „процедури”, а той зміст, який у кожному окремому випадку вкладається в ці поняття. Саме порядок діяльності із застосування норм матеріального права і є тією обставиною, яка споріднює „юридичний процес” та „юридичну процедуру”. Тому будь-яка

процедура здійснення юридично значущих дій повинна бути визнана юридичним процесом перш за все на тій підставі, що вона є юридичною формою опосередкування суспільних відносин із реалізації матеріальних прав та відносин [4, 13-15]. У свою чергу, Ю. Битяк і В. Зуй, вказують, що адміністративний процес – це відповідна процедура, що відбувається в рамках, встановлених процесуальними правовими нормами, а їх сукупність становить провадження. Сукупність різних видів проваджень складає у свою чергу адміністративний процес [5, 165]. Якщо в цьому випадку розкриття поняття «процес» крізь призму процедури виглядає дещо дискусійним, то наступна теза щодо визначення адміністративного процесу як сукупності проваджень сумнівів не викликає. Отже, заслуговує підтримки позиція тих учених, які вважають, що адміністративний процес складається з ряду проваджень. Звідси можна вивести і співвідношення між цими поняттями – процес та провадження співвідносяться як загальне й часткове. Провадження – це частина процесу, а процес – сукупність проваджень. Адміністративний процес – це врегульована адміністративно-процесуальними нормами правоустановча і правозастосовча діяльність органів публічної адміністрації, а в передбачених законом випадках інших державних органів та посадових осіб по реалізації норм адміністративного права й вирішенню індивідуально-конкретних справ. Водночас постають питання про структуру адміністративного процесу; види проваджень, які входять до нього; критерії для об'єднання певних справ у провадження [6]. Виділення конкретних проваджень у рамках адміністративного процесу пов'язано і з необхідністю регулювання певних якісно однорідних суспільних відносин, що складаються в адміністративно-процесуальній сфері і набувають, таким чином, характеру процесуальних правовідносин [7, 16-17].

Таким чином, адміністративний процес є первинним поняттям у дослідженні адміністративно-юрисдикційних проваджень. Звужуючи коло наукових поглядів слід приділити увагу адміністративно-юрисдикційному процесу (як вужчому поняттю по відношенню до адміністративного процесу, однак ширшому по відношенню до адміністративно-юрисдикційних проваджень). Вбачається, що адміністративно-юрисдикційний процес є складовою, структурною частиною адміністративного процесу, який за сучасними дослідженнями не є одноманітним явищем, а являє собою збірне системне поняття. На думку Т. Коломоець та Р. Кукурудза, адміністративно-юрисдикційний процес – це узагальнююча назва умовної сукупності адміністративних проваджень, об'єднаних наявністю спільних ознак, до числа яких цілком можна віднести: адміністративно-деліктне провадження, адміністративне судочинство, дисциплінарне провадження, провадження зі скарг громадян та певною мірою виконавче провадження (спірною є позиція вчених щодо цього провадження) [8, 28-29]. Можна навести таке авторське бачення адміністративно-юрисдикційного процесу, яке вказане в монографії Т. Коломоець та Н. Нікітенко – це врегульована адміністративно-процесуальними нормами діяльність відповідних юрисдикційних органів (посадових осіб), спрямована на вирішення на принципах змагальності правового спору (конфлікту) та реалізацію норм відповідних матеріальних галузей права під час розгляду і вирішення індивідуально-визначених справ, за результатами яких приймається відповідний акт (рішення, постанова тощо), які є обов'язковими до виконання [9, 20]. І. Панова вважає, що «адміністративно-юрисдикційний процес – це вид адміністративно-процесуальної діяльності, що регламентує правозастосовчу діяльність юрисдикційного, примусового характеру широкого кола суб'єктів виконавчих органів публічної влади з розв'язання спорів, реалізації санкцій і захисту охоронних правовідносин з застосуванням примусових заходів (адміністративного, дисциплінарного), що здійснюється в адміністративно-процесуальній формі» [10, 114-127]. Д. Бахрах зазначає, що адміністративно-юрисдикційний процес – це діяльність суб'єктів державно-виконавчої влади з розв'язання спорів між різними суб'єктами, а також з вжиття заходів адміністративного і дисциплінарного примусу, що здійснюються в адміністративно-процесуальній формі [7, 14]. Так, аналіз підходів до визначення адміністративно-юрисдикційного процесу дає можливість виділити його основні риси. По-перше, цей вид процесу охоплює правозастосовчу діяльність юрисдикційного, примусового характеру органів публічної адміністрації. По-друге, джерелом адміністративно-юрисдикційного процесу є індивідуальні адміністративні справи, що носять спірний характер, їх називають „спори про право адміністративне чи адміністративно-правові спори” [11, 28]. Адміністративно-юрисдикційний процес усім своїм призначенням і змістом покликаний здійснювати охоронну функцію, що реалізується при розв'язанні спорів, застосуванні примусових заходів, а також у процесі виконання державного примусу. Особливістю охоронної функції адміністративно-

юрисдикційного процесу є те, що вона примусово впливає на свідомість людей, а також містить можливість використання контрольно-попереджувальних заходів з метою усунення причин, що породжують правові конфлікти [12, 205]. Цей різновид адміністративного процесу в першу чергу покликаний захистити адміністративно-правові відносини. Також слугує для захисту багатьох інших правовідносин: фінансових, трудових, земельних, екологічних тощо. Адміністративно-юрисдикційний процес виконує також і виховну функцію. Чинним законодавством закріплені такі організаційні форми, що сприяють активному сприятливому впливу на суб'єктів: публічне оголошення адміністративно-юрисдикційного рішення, виїзні засідання та інше. Регулятивна функція притаманна адміністративно-юрисдикційному процесу в силу того, що він є видом адміністративного процесу і носить індивідуальний підзаконний характер. Тут також регламентуються визначені моделі поведінки, властиві учасникам адміністративно-юрисдикційного процесу. Важливою рисою адміністративно-юрисдикційного процесу є також множинність і неоднорідність суб'єктів, що його здійснюють (органи виконавчої влади з розв'язання справ про адміністративні правопорушення, органи і особи, які розглядають скарги та індивідуальні адміністративні справи).

Підтримуючи концепцію аналізу від загального до конкретного, варто звернути увагу на визначення поняття адміністративно-юрисдикційного провадження. Взагалі під адміністративним провадженням розуміють адміністративно-процесуальну діяльність (сукупність процесуальних дій) компетентного суб'єкта, що здійснюється в межах конкретної адміністративної справи з метою її вирішення [13, 277]. Е. Демський адміністративне провадження визначає як певну і основну частину адміністративного процесу. Він підкреслює, що адміністративні провадження детермінують структуру адміністративного процесу і являють собою однопорядкові групи процесуальних правовідносин [14, 113]. Учений виділяє такі ознаки адміністративного провадження: нормативне врегулювання процесуальних дій; наявність конкретної індивідуальної справи; спільність предмета правового регулювання в кожному конкретному провадженні; наявність не пов'язаного зі службовим підпорядкуванням уповноваженого суб'єкта вирішення справи; об'єктивізація дій у межах конкретної індивідуальної справи; прийняття відповідного рішення (акта) і звернення до його виконання [14, 116–117]. Слід наголосити, що кожне адміністративне провадження здійснюється у відокремленій процесуальній формі, що означає відмінність завдань, процедур, процесуальних актів, якими завершуються процесуальні дії в межах окремих стадій провадження. Досить значущою є класифікація адміністративних проваджень за різними характеристиками: як для науки, так і для практичного застосування. О. Кузьменко за ступенем вирішення конфлікту виокремлює неконфліктні та конфліктні групи проваджень [15, 142–147]. В. Колпаков вважає доречним виділяти чотири блоки адміністративних проваджень в адміністративному процесі: перший – нормотворчі провадження, другий – установчі провадження, третій – правозастосовчі провадження, четвертий – контрольно-наглядові провадження. Нормотворчі провадження становлять специфічну діяльність уповноважених суб'єктів щодо підготовки, затвердження, офіційного оголошення нормативно-правових актів. У цьому блоці виділяють: а) провадження з поточної нормотворчості; б) провадження з упорядкування (систематизації) нормативного матеріалу (його облік, інкорпорацію, консолідацію, кодифікацію); в) провадження з внесення змін до нормативного матеріалу тощо. Установчі провадження – це специфічна діяльність уповноважених суб'єктів із реалізації норм матеріального адміністративного права щодо створення, реорганізації, ліквідації організаційних структур і комплектування їх персоналом. У цьому блоці виділяють: а) провадження щодо створення організаційних структур; б) провадження щодо реорганізації організаційних структур; в) провадження щодо ліквідації організаційних структур; г) провадження щодо комплектування організаційних структур персоналом. Правозастосовчі провадження становлять специфічну діяльність уповноважених суб'єктів із застосування норм матеріального адміністративного права щодо розгляду та вирішення індивідуальних управлінських справ. Серед них виділяють кілька груп проваджень, що, у свою чергу, складаються з конкретних видів проваджень. По-перше, це група проваджень із застосування заходів адміністративного примусу. До неї належать: а) дисциплінарні провадження; б) провадження у справах про адміністративні проступки; в) виконавчі провадження; г) провадження із вжиття заходів адміністративного примусу до юридичних осіб. З початком діяльності адміністративних судів цю групу поповняють провадження в підвідомчих їм справах. По-друге, це група проваджень із вжиття в адміністративному порядку заходів заохочення і стимулювання. До неї належать: а) провадження в справах щодо нагородження державними нагородами, відзнаками Президента, грамотами тощо; б) провадження в справах щодо присвоєння почесних та інших звань;

в) провадження в справах щодо преміювання; г) провадження в справах щодо зняття стягнення тощо. По-третє, це група проваджень із реалізації громадянами своїх прав і обов'язків. До неї належать: а) провадження за зверненням громадян; б) провадження з одержання громадянами дипломів, патентів та ін.; в) провадження з виконання громадянами військового обов'язку; г) провадження з виконання громадянами обов'язку мати паспорт; ґ) провадження з надання громадянам спеціальних прав тощо. По-четверте, це група проваджень з реалізації юридичними особами своїх прав і обов'язків. До неї належать: а) провадження з легалізації юридичних осіб; б) провадження з оформлення та видачі юридичним особам ліцензії; в) провадження з надання юридичним особам пільг тощо. Контрольно-надзорні провадження становлять специфічну діяльність уповноважених суб'єктів щодо здійснення моніторингу, отримання інформації та перевірки відповідності діяльності органів управління, а також фізичних осіб вимогам нормативних актів і режиму законності. У цій групі виділяють: а) провадження з контролю за виконавчо-розпорядчою діяльністю органів управління; б) провадження з контролю за правоохоронною діяльністю; в) провадження з контролю за установчою діяльністю органів управління; г) провадження з контролю за нормотворчою діяльністю органів управління; ґ) провадження щодо прокурорського нагляду; д) провадження щодо адміністративного нагляду тощо [1, 371-372]. В. Сорокін називає такі види адміністративних проваджень: із прийняття нормативних актів державного управління; із пропозицій та заяв громадян і звернень організацій про реалізацію наданих їм прав у сфері державного управління; щодо організаційних справ в апараті державного управління; у справах про застосування примусових заходів у сфері державного управління [16, 76]. На думку В. Юсупова, критерієм класифікації адміністративних проваджень доцільно обрати характер функцій управління [17, 82]. М. Масленников виділяє особливі види проваджень, а саме: провадження щодо господарюючих суб'єктів, здійснювані на підставі спеціальних нормативних правових актів у справах про порушення митних правил; земельного законодавства (здійснюється органами із земельних ресурсів та землеустрою); земельного законодавства (здійснюється органами охорони природних ресурсів); земельного законодавства; ліцензійної діяльності на транспорті; правил дорожнього руху; санітарних правил; у галузі будівництва; антимонопольного законодавства; прав споживачів; законодавства про рекламу; правил сертифікації та стандартизації; правил рибохорони; прав і законних інтересів інвесторів на ринку цінних паперів; у сфері виробництва та обігу етилового спирту, алкогольної та спиртовмісної продукції; стосовно юридичних осіб за порушення законодавства про вибори та референдум і, нарешті, провадження в справах про порушення податкового законодавства [18, 20]. М. Тищенко пропонує поділяти сукупність адміністративних проваджень на дві групи – юрисдикційні та неюрисдикційні [19, 116]. Неюрисдикційні провадження спрямовані на вирішення справ стосовно відносин так званого позитивного характеру, що виникають у процесі виконавчо-розпорядчої діяльності державних органів. Їх перелік значно ширше порівняно з юрисдикційними провадженнями. Це зумовлено специфікою управлінської діяльності в різних сферах життя суспільства, розмаїттям і спеціалізацією органів управління, їх повноважень. Значне місце у виконавчо-розпорядчій діяльності державних органів посідає також розгляд справ про порушення, інші правові спори по суті та прийняття щодо них відповідних рішень. У процесі такої діяльності вирішується юридична справа, здійснюється правовий захист порушених або оспорюваних інтересів, виноситься юридично-владне рішення щодо застосування відповідної правової санкції, відновлення порушеного права. Ця діяльність має назву адміністративна юрисдикція, відповідно, зазначена група проваджень має назву юрисдикційні [20, 489-492]. Таким чином, адміністративно-юрисдикційні провадження є одним із видів великого розмаїття адміністративних проваджень. Задля розуміння правового змісту адміністративно-юрисдикційних проваджень слід дослідити, які саме провадження до них належать. За дослідженням І. Бородіна, адміністративно-юрисдикційне провадження – це дії учасників адміністративно-юрисдикційного процесу, врегульовані нормами з вирішення конкретних справ, що виникають у процесі адміністративно-юрисдикційних відносин. До їх складу належить відносити дисциплінарне провадження, провадження за скаргами громадян, провадження в справах про адміністративні правопорушення [21, 11, 39]. С. Махіна називає таку структуру адміністративно-юрисдикційного процесу: а) провадження в справах про адміністративні правопорушення; б) провадження щодо застосування адміністративно-відновних заходів; в) дисциплінарне провадження; г) провадження щодо встановлення нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі; д) юрисдикційні процедури щодо застосування заходів припинення; е) юрисдикційні процедури щодо застосування адміністративно-попереджувальних заходів [22, 115]. Розширену класифікацію видів адміністративних проваджень надає також і В. Колпаков, до яких

він відносить: а) провадження щодо застосування заходів примусу в державному управлінні; б) дисциплінарне провадження; в) провадження в справах про адміністративні правопорушення; г) провадження щодо застосування заходів матеріального впливу [23, 328-329]. На думку А. Альохіна, А. Кармолицького та Ю. Козлова, до складу адміністративно-юрисдикційного процесу входять: провадження у справах про адміністративні правопорушення, дисциплінарне провадження, провадження по скаргах і узгоджувальне провадження [24, 266]. М. Тищенко до адміністративно-юрисдикційних проваджень відносить: провадження за скаргами громадян; дисциплінарне провадження; провадження щодо застосування заходів адміністративного попередження та припинення; провадження в справах про адміністративні правопорушення [25, 193]. У свою чергу, А. Пешков виділяє такі юрисдикційні провадження: 1) щодо застосування заходів адміністративного припинення; 2) щодо застосування адміністративно-попереджувальних заходів; 3) щодо застосування заходів адміністративної відповідальності; 4) щодо застосування заходів дисциплінарної відповідальності [26, 123]. О. Миколенко до адміністративно-юрисдикційних проваджень відносить: діяльність адміністративних судів щодо розгляду публічних спорів у порядку, передбаченому КАСУ; діяльність органів адміністративної юрисдикції щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення в порядку, передбаченому КУАП; дисциплінарні провадження з адміністративних справ, що передбачені дисциплінарними статутами та спеціальними положеннями про дисципліну, примусове виконання рішень судів та інших органів, які не були виконані в добровільному порядку [27, 141].

Можна виокремити ознаки адміністративно-юрисдикційних проваджень, які, як зазначалось, у сукупності утворюють комплексне угруповання – адміністративно-юрисдикційний процес. А саме: а) наявність спору (правовий спір, порушення правових норм, поновлення прав та інтересів тощо). О. Бандурка, М. Тищенко, а у подальшому їх підтримують Т. Коломоєць та Р. Кукурудз, зазначають, що відносно адміністративної юрисдикції такого роду спори виникають між сторонами суспільних відносин, які регулюються адміністративно-правовими нормами, одержуючи характер адміністративно-правових спорів [28, 17; 8, 23-24], б) належне процесуальне оформлення й детальна нормативна регламентація (Кодекс України про адміністративні правопорушення, Кодекс адміністративного судочинства України, Закон України від 02 жовтня 1996 року „Про звернення громадян” тощо), в) змагальність процедури під час розгляду справи, що, у свою чергу, передбачає активність учасників, наділення їх широким колом процесуальних можливостей, необхідних для захисту своїх прав, свобод, законних інтересів, доведення тих обставин, на які він посилається, г) прийняття остаточного рішення у вигляді юридичного акта (акта застосування норм права до конкретного випадку), д) велика кількість органів (осіб), уповноважених розглядати адміністративні справи. Цілком влучним є висловлювання О. Бандурки та М. Тищенка, що розмаїття органів здійснення адміністративної юрисдикції обумовлено можливістю інстанційного оскарження дій або рішень органів і посадових осіб, якими порушуються права громадян [28, 18].

Узагальнюючи зазначене вище, слід зробити висновок, що адміністративно-юрисдикційні провадження – це різновиди діяльності органів публічної адміністрації (посадових осіб) щодо вирішення правового спору (конфлікту) та реалізації норм відповідних матеріальних галузей права під час розгляду і вирішення індивідуально-визначених справ, за результатами яких приймається відповідний акт. До видів адміністративно-юрисдикційних проваджень належать: 1) провадження в справах про адміністративні правопорушення; 2) дисциплінарне провадження; 3) діяльність адміністративних судів щодо розгляду публічних спорів; 4) провадження по скаргах осіб. Саме в такому контексті слід розглядати адміністративно-юрисдикційні провадження як сферу об’єктивізації участі прокурора.

ЛІТЕРАТУРА

1. Колпаков В.К. Адміністративно-деліктний правовий феномен: Монографія / Валерій Костянтинович Колпаков. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 528 с.
2. Стеценко С. Сутність адміністративного процесу: теоретичний погляд / С. Стеценко // Право України. – 2011. – № 4. – С. 39 – 46.
3. Завальний М.В. Місце адміністративно-деліктного провадження в адміністративному процесі / М.В. Завальний // Форум права. – 2008. – № 1. – С.140-146 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2008-1/08zmvvap.pdf>.

4. Мельников Ю.И. К вопросу о соотношении „юридического процесса” и „юридической процедуры” / Ю.И. Мельников // Актуальные проблемы юридического процесса в общенародном государстве. – 1979. – № 1. – С. 13–15.
5. Битяк Ю.П. Административное право Украины (Общая часть). Учебное пособие / Ю.П. Битяк, В.В. Зуй. – Х.: ООО „Одиссей”, 1999. – 224 с.
6. Спільник З. Співвідношення понять „адміністративний процес” і „адміністративне провадження” / З. Спільник // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2001. – № 36 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lawyer.org.ua/?w=r&i=6&d=281>
7. Бахрах Д.Н. Административная юстиция: развитие и проблемы совершенствования / Д.Н. Бахрах, А.Т. Боннер // Советское государство и право. – 1975. – № 8. – С. 13–21.
8. Коломоець Т.О. Апеляція в адміністративно-юрисдикційному процесі: питання теорії та практики: монографія / Т.О. Коломоець, Р.О. Кукурудз. – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2010. – 254 с.
9. Коломоець Т.О. Відвід (самовідвід) в адміністративно-юрисдикційному процесі: питання теорії та практики: монографія / Т.О. Коломоець, Н.П. Нікітенко. – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2011. – 211 с.
10. Панова И.В. Административный процесс в Российской Федерации: понятие, принципы и виды / И.В. Панова // Правоведение. – 2000. – № 2. – С. 114–127.
11. Аникин С.Б. Проблемы и перспективы административной юрисдикции органов внутренних дел Российской Федерации: дис. ... канд. юридич. наук: 12.00.02 / Сергей Борисович Аникин. – М., 1996. – 193 с.
12. Остапенко О.І. Адміністративна деліктологія: соціально-правовий феномен і проблеми розвитку / О.І. Остапенко. – Львів: Львівський ін-т вн. справ при Українській академії внутрішніх справ, 1995. – 312 с.
13. Колпаков В.К. Адміністративне право України / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 544 с.
14. Демський Е.Ф. Адміністративне процесуальне право України: Навч. посіб. / Едуард Францевич Демський. – К: Юрінком Інтер, 2008. – 496 с.
15. Кузьменко О.В. Адміністративно-процесуальне право України / О.В. Кузьменко, Т.О. Гуржій. – К.: Атіка, 2007. – 416 с.
16. Сорокин В.Д. Проблемы административного процесса / Валентин Дмитриевич Сорокин. – М.: Юрид. лит., 1968. – 144 с.
17. Юсупов В.А. Актуальные проблемы административного права России / В.А. Юсупов // Государство и право. – 1999. – № 5. – С. 82–83.
18. Масленников М.Я. Административно-юрисдикционный процесс: понятие и соотношение с иными видами процессуально-правовой деятельности / М.Я. Масленников // Государство и право. – 2001. – № 2. – С. 18–23.
19. Тищенко Н.М. О структуре и содержании административного процесса / Н.М. Тищенко // Юридический процесс: реформа процедур управления, законодательной деятельности и судебной власти. – Воронеж, 1996. – С. 114–122.
20. Адміністративне право України. Академічний курс: у 2 т. / [гол. ред. кол. В.Б. Авер'янов]. – К.: Юрид. думка, 2004. – Т. 1: Загальна частина. – 2004. – 592 с.
21. Бородин І.Л. Адміністративно-юрисдикційний процес: монографія / Іван Лук'янович Бородин. – К.: Алерта, 2007. – 184 с.
22. Махина С.Н. Управленческий и административный процессы: проблемы теории и перспективы правового регулирования: дис. ... канд. юридич. наук: 12.00.02 / Светлана Николаевна Махина. – Воронеж, 1998. – 218 с.

23. Колпаков В. К. Адміністративне право України: підручник / Валерій Костянтинович Колпаков. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 752 с.
24. Алехин А.П. Административное право Российской Федерации: учебник / А.П. Алехин, А.П. Кармолицкий, Ю.М. Козлов. – М.: Зерцало, ТЕИС, 1996. – 640 с.
25. Тищенко Н.М. Административно-процессуальный статус гражданина Украины, проблемы теории и пути совершенствования / Николай Маркович Тищенко. – Х.: Изд-во НУВД, 1998. – 268 с.
26. Пешков А.Б. Проблемы административно-правового метода регулирования советских общественных отношений / Анатолий Борисович Пешков. – Иркутск: Изд-во Иркутского гос. ун-та, 1974. – 180 с.
27. Миколенко О.І. Теорія адміністративного процедурного права: монографія / Олександр Іванович Миколенко. – Харків: Бурун Книга, 2010. – 339 с.
28. Бандурка А.М. Административный процесс: учеб. для вузов / А.М. Бандурка, Н.М. Тищенко. – К.: Литера ЛТД, 2001. – 333 с.

УДК 347.934: 351.811.122

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ СПРАВ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З БЕЗПЕКОЮ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Ширіна С.А., аспірант

Запорізький національний університет

У науковій статті досліджуються особливості судового розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з безпекою дорожнього руху. Виділяються проблеми судового розгляду вказаних справ та пропонуються шляхи їх вирішення. Робиться висновок про перспективність та практичну значимість подальшого наукового дослідження даної теми.

Ключові слова: судовий розгляд, адміністративне правопорушення, безпека дорожнього руху, санкції, особливості, проблеми, пропозиції.

Ширіна С.А. ОСОБЕННОСТИ И ПРОБЛЕМЫ СУДЕБНОГО РАЗБИРАТЕЛЬСТВА ДЕЛ ОБ АДМИНИСТРАТИВНЫХ ПРАВОНАРУШЕНИЯХ, СВЯЗАННЫХ С БЕЗОПАСНОСТЬЮ ДОРОЖНОГО ДВИЖЕНИЯ / Запорожский национальный университет, Украина

В научной статье исследуются особенности судебного рассмотрения дел об административных правонарушениях, связанных с безопасностью дорожного движения. Выделяются проблемы судебного рассмотрения указанных дел и предлагаются пути их решения. Делается вывод о перспективности и практической значимости дальнейшего научного исследования данной тематики.

Ключевые слова: судебное рассмотрение, административное правонарушение, безопасность дорожного движения, санкции, особенности, проблемы, предложения.

Shirina S.A. PARTICULARITIES And PROBLEMS JUDICIAL HEARING DEALS ABOUT ADMINISTRATIVE OFFENSES, IN ACCORDANCE WITH SAFETY OF THE ROAD MOTION / Zaporizhzhya national university, Ukraine

In the scientific publication the features of judicial disposal of legal proceeding about administrative offences connected to safety of road movement are investigated. The problems of judicial consideration are allocated and the ways of their decision are offered. Is judged the practical importance of the further scientific research of the given subjects.

Key words: judicial consideration, administrative offence, safety of road movement, sanction, feature, problem, offer.

Українське суспільство і держава розвиваються в умовах глобалізації та стрімкого науково-технічного прогресу, що обумовлює необхідність трансформації вітчизняної правової системи у відповідності до вимог часу. Важливість пошуку нових підходів для забезпечення безпеки дорожнього руху та швидкого і якісного розгляду справ про адміністративні правопорушення в даній сфері обумовлена зростаючим автомобільним парком, використанням сучасних технічних засобів відеофіксації порушення правил дорожнього руху, підвищенням правової